

Дмитрий Федоров - сызочкай уопка

ХОДУЊАБА

Эриккэһиэн чэбдигирэ,
Эти-сиини имиппэхтин.
Имизэстик кэдэйбөхтин.
Эрчимирэн бугул баһар,
Элэстэнэ от быраһар.

Күчтүүлээрден күн киэһэрэн.
Күмүт уота сөбүрүйөн.
Күстээх үлө чүмүрүйөн.
Отуу уота көмүрүн ыла
Отчуттары ындыраа.

Көрөнөшпизен тайиччининдер
Көрөнүг диеккэ эргилзенин
Көрөнүг чунгоо тунууктарын,
Көккэлэлленин көрөнчилөрүн
Көрөн-көрө аштын-көрүн.

Дыкты эбит эрдэ туран
Көһүйбүтү аһарыман,
Сарсардаангы сиккэ хааман,
Сир Ийэһтэн куус муһуһунан,
Сама күүнү аһааһар!

Сониннар

ВИЦЕ-СПИКЕР «ОРЛЕНОККА»

"Орленок" Хара муора Куок хомотун кытылыгар Кемүс Хочо (Золотая Долина) оройуонугар Хотугу Кавказ кэрэ көстүүдүк сиригэр баар. Бу кыин 244 гектар ойуурдаах уонна 3,5 км көмүс куумахтаах пляжтаах сирин-уоту ылан ололор Сыл айы "Орленок" Российской Федерация бары регионнарыттан уонна тас дойдулартан 20 тыһыунчадан тахса оро кыһын 12 сэмэниан сыллынар. Билигин кэмисини "Орленок" — джон ололорулар аналдаах, производственный, медицинский, спортивный уонна культурнай суолталаах 50-ча объектаах, 900 оонисталар остохтоолуу ураты куорат. Машина астрономической обсерватория, Авиация уонна космонавтика дьинэ, 4000 микэстэлээх стадион, олимпиадакы стандарттаах бассейни уода баар. "Орленок" иһинэн 60-с сыл-

Билигин "Орленок"
дэһэһэ Саха сиринтэн сыл-

дата 50-тан 70-на тийиэ үөр-
нээччи ытыгылар. Сотору кэ-
минэн "Орленокка" балтараа
төгүл элбэх өр ытыгылар са-
багаланаар. Манан сибээстээ
Александр Жирков Саха Рес-
публикатын ыкатытын улаа-
тышарар туһунан кэспэтинин
ытыта. "Республика төһө да
ырааһын иһин, өлүлөрү "Орле-
нокка" тиздэр табыгастаах
сырыллаах. "Якутия" авиа-
компания самолеттара Сочи
уосна "Орленок" кытта сэргэ-
стэйэ сытар Краснодар кыра-
йын муора кытылынаары
атын куораттарыгар тийиэ
күтүлөр. Саха сириг оскула-
ларын сайдар хайысхалара
"Орленок" Бүтүн Россиятаары
өр килиин - өр-аймах ураты
куоратын үлүгүн программа-
тылар сөп түбөһүн олус тупху-
схохтук дүөрэлээһин. Онон
билигин хотугу республикабыт
төһө кыалларынан элбэх өртө
"орленок" үрдүк аатыгар тие-
сэрин туһутар туруулаһыах
тустаахпыт, - диир Алек-
сандр Жирков көрсүһүүнү
түмүктүтэ.

Ил Түмннн пресс-сулууслата.

О СОСТОЯНИИ И МЕРАХ ПОВЫШЕНИЯ БЕЗОПАСНОСТИ ПАССАЖИРСКИХ ПЕРЕВОЗК

При изучении и обстановке дорожно-транспортных происшествий устанавливаются факты невыполнения владельцами автобусов возложенных на них обязанностей по обеспечению своевременного периодического медицинского освидетельствования и предпринятого медицинского осмотра водителей, созданию условий для повышения их квалификации. Нарушения режима труда и отдыха водительского состава приобретают систематический характер. К эксплуатации допускаются транспортные средства имеющие неисправности угрожающие безопасности дорожного движения.

На территории Чуратаевского района по итогам 2010 года зарегистрировано 26 ДТП в которых 9 человек от полученных травм погибли, 42 человека получили повреждения различной степени тяжести, по итогам 7 месяцев 2011 года зарегистрировано 21 ДТП в результате чего 1 человек умер от полученных травм 18 человек получили повреждения различной степени тяжести.

Продолжают иметь место многочисленные факты нарушения правил дорожного движения водителями автобусов, незаконного выполнения лицензируемых перевозок, нарушениями должностными лицами автоаэропортных предприятий и индивидуальными предпринимателями требований нормативно-правовых актов, регламентирующих порядок осуществления пассажирских перевозок.

Основными видами нарушений при перевозке людей являются:

- незаконное переоборудование автомашины из категории "В" где число перевозимых людей не должно превышать 8 человек, в категорию "D" т.е. установка дополнительных мест для сидения пассажиров, более 8 сидений мест без разрешения ГИБДД
- нарушение правил перевозки людей вне предусмотренных конструкций мест для сидения.
- выход на маршрут без путевого листа и медицинского допущения на право управления транспортными средствами.
- вытиск на лобовое стекло автомашины не прошедшей очередной технической осмотр транспортного средства.
- нарушение правил перевозки детей без специального удерживающего устройства.
- управление транспортными средствами в состоянии алкогольного или наркотического опьянения, а также управление с остаточными симптомами алкогольного или наркотического опьянения
- отсутствие ремней безопасности на пассажирских сиденьях.
- превышение установленной скорости движения для автобусов не более 80 км/ч, для автобусов перевозящих детей не более 60 км/ч
- управление транспортным средством без, или с нарушением страхового полиса ОСАГО, где пассажиры не застрахованы в случае ДТП.
- управление транспортными средствами без категории "D" которая дает право перевозить 8 и более лиц.
- затемнение тонирующей пленкой боковых и лобового стекла, что нарушает обзор дороги водителем.
- нарушение правил перевозки грузов и людей с превышением разрешенной максимальной массы предусмотренной конструкцией самой автомашины, или нагрузкой на ось более 15%
- выход транспортного средства на маршрут с неисправностями тормозной системы, рулевого управления или другими неисправностями при которых эксплуатация транспортных средств запрещена.
- использование водителем во время движения транспортного средства телефона переоборудованным техническим устройством, позволяющим вести переговоры без использования рук.

Несмотря на активизацию работы по использованию эффективных методов принуждения недобросовестных автоперевозчиков к исполнению требований безопасности перевозочного процесса соответствующими должностными органами, а также принимаемые меры подразделением Госавтоинспекции по указанным правонарушениям является недостаточной. Необходимо помнить и учитывать, что за безопасность на дорогах должны отвечать не только сотрудники ГИБДД и связанные с этим соответствующие должностные органы, но и непосредственно сами участники дорожного движения, будь то пешеход, пассажир или водитель.

Необходимо проведение должностным лицам заочных занятий в сфере перевозок людей о проведении специальных занятий с водителями по устранению выше указанных недостатков, а также о культуре общения водителей с пассажирами и другими участниками дорожного движения. Необходимо довести до каждого водителя, что транспортное средство является потенциальным источником опасности, и что наличие законов, требований, норм и правил не освобождает никого от ответственности.

Исходя из выше изложенного ОНБДД ММО МВД РФ "Чурапчинский" просит от населения информировать соответствующие органы о всех выявленных фактах нарушения правил дорожного движения, возмещения предоставляющих: свои услуги по перевозке людей с нарушениями правил дорожного движения. Просим обращаться в Дежурную Часть ММО МВД РФ "Чурапчинский" контактные телефоны: 02, 41-552, 41-676, телефон доверия 42-209. Благодарим за содействие.

Хоту көһөрүллүү 70 сылын көрсө

ҮТҮӨ КИҢИ ТУҢУНАН АҒЫИАХ ТЫЛ

(Ыарахан кэмнэргэ чурапчыларга иетинг сыһыаны, көмөнү өгөр-
бут Н.В.Шемяков туһунан)

1942 сыл көһөрүллэн тийибит чу-
рапчылары Эдьигээн олохтоохторо
уонна салалтата куһаарна сүпхүк
көсүбүттэрэ. Көһөрүллүү кыттыла-
ахтарын музейга мунуулуубут ахты-
ыларыгар оччолорго кэмнэ райсовет
исполкомун председателинан үлэ-
лээбит Николай Васильевич Шема-
ковка иетинг-иһирэх тылларын этэл-
лэр. Бу дыһыттах хара үлэһиттэн, аа-
тырбыт булчуттан үүһөн-сайдан тах-
сыбыт салайааччы Ол курдук, булчу-
тунан сыһыан 1935 сыл устата 5188
өлөхсүбүйдээх түүлээһи бултаан бы-
лаанын түөрт төгүлтөн ордук
куһаарар. Ударник булчут буолар.
1937 сыл эдэр булчуттар биригэдэх-
рин салайар. Ити сыл ССРС бастакы
ыһырыылаах Үрдүкү Сэбиэтин На-
циональностарын Сэбиэтигэр Бу-
дуннаагы уокуруктан депутатынан
быһарданар.

1939 сыллаахха Саха АССР Сов-
наркомун иһинэн кылгас болдьохтоох
курска үөрэнэн барап, төрөөбүт орой-
уолугар райсовет председателинан та-
лаллар уонна бу дуоһунаска 1953
сыла дылы үлэһит.

Хатыһытаары көһөрүллүү музей-
ыгар уурулла сытар ахтыһылартан П.
Флегонтов уонна К.Монастырев кэли
туһунан ахтыһыларын билсиппизин.

Мин Натаара учаастагар
түбөһөн, оччолорго 15-16 саастаах
киһи, кыһалҕаны, кэлин үөрүүнү
көрсүбүтүн бэрт үчүгэйдик
өйдүүбүн. Григорий Дьяконовы, Ачи-
касовы, Колтовскайны, Никифоровы,
Бүөгүр, Ыстапаан, Григорий Коря-
кины орус күндүтүк саһыбын.

Кэлбит кыһыммытыгар Натаа-
рактан 18 киһилээх биригэдэни Ула-
хан Куөлгө балыктаа кыһыттарга.
Дойду сири курдук оностубуһут да,
туһалаары бултаабатахпыт. Илим
хайдах таһыларын, хоту күөлүгэр
балыктааһын уратыларын билбэт
этибит. Айахпыттар да балыгы ил-
айан булдумматахпыт. Хоргуһан тиир
оһохтун да кыһыан олтубат турук-
тамыһыт. Балааккабытыттан олох
чутас балык тутуааччы Киренскэй та-
баардаах ампаара баара. Мунур
уһугар да тийбэн баран, утары бизе-
ро суох олорон бородукта көрдөһөргө
санаабыт буолбата.

Ити кэмгэ Эдьигээн райсоветын
исполкомун председатели Н.В.Шема-
ков Будунг оройуонуттан төһөнөн иһэн,
"Тулдук" дьаамытар бийиһи тускуту-
на иһэтэн, 9 кастаах сирити уораан Ула-
хан Куөлгө кэлбитэ. Бийиэхэ чэй ор-
гутан иһэрдэн баран, Киренскэйм боро-
дууктаны иһэс бөрдөрбүтэ. Ол курдук, 1
куул бурдугу, 9 кг арыһы, саахы,
тууһу, чүмөчүтүгэр тийиэ ыһыһыт.
Хас да хонук тохтоон, Николай Васи-
льевич бийиэхэ балаастааһын ыһык-
тары-чымпыстарын үөрөппүтэ.
Итинтэн салгыа олтомнук балыктаа-
быһыт. Ити түгүн уһугу баһыан, күн
бүгүнүгэр дээрэ тыһыммытын

өрүһүбүт кийиһи махтана, сүгүрүй-
саныыбыт.

Эһиги норуотун чарысхай уола,
Эдьигээн оройуонун Райсоветын
председатели Шемяков Василий Ни-
колаевич

Бийиһи Новгородов аатынан, "Дьу-
лурда", Киров аатынан колхозтар
олоро сылдыһыт Мангэрэбит уола
Николай Шемяков бийиэхэ, көһөн ил-
ирон олохсуйбут чурапчыларга, ордук
иетинг-иһирэх тыллаах-оһоох киһи
эһэ. Атын улахан тойоттор курдук
туттубат буолара, сөөккөн ыйыттааха
барытын киһи аһынар тына кэпсэтэр
эһэ. Кэлин бийиһи Мангэрэ-ыччаттара
Николай Васильевич сүрдээх көрдөөх,
дээбэлээх араас хааһы тыһыларын
тыллаһан ол күлүүтэ-үөрүүтэ буола-
ра. Дээ, ол кэһиһтэн дыһыттах үлэти-
гэр киирдэһинэ, мунуһахтарга орой-
уонна үлэ-хамнас туһунан кэпсэ-
иһээн бардаһына бу соторутаарыта
бийиһини кэлтэ тэһтэ көрдөөх-нар-
даах быһылыта ханна да суох буолара.
Мангэрэри маннай көһөн киирдэхпит
күһүн хаста даһыны табанын кэлэн
барыта. Онно Мангэрэһин, Талах-
таһынан, Натааранан, бултуур ба-
лыһылар учаастактары барыларын
кэриһтэ кэриһэн билэһи барара. Онно
сыһыан балыһыттарга, түүлээхит-

тэһтэ элбөх сүбөнү-аманы бизерэ.
Оһуу үтүөкэһээх киһи эһэ. Бийиһи
дойду буһулар кэлэр саастыһытар му-
уе устарга кэлэ сылдыһыта, онно
бийиһини уолаттары "манна көргөн
ыһан олохсуйан олорун, сири-уотун,
булдун, балыһын барыһын биллиһит,
манна доһртторгут, табаарыстарыт да
элбөхтэр. Эһэ хааларыт буһулар,
дыһ-уот тутан бордөрбүтэ эһэ. Олох-
тоох дыһытут табаарыстарыт, эһиги
хааларыт буһулар, туох баар көһөнү
оноруо этиһэр", - дээр эһэ Николай
Васильевич. Үһүһүн маннэн хаайара,
"эһи уолаттары хаалыһыт дээрэһин
байар бийр эһэ уол хаала сыһыах эһэ",
- дээрэ. Оһу мин үе убайдарым сэр-
иһэ барыһытара, кырдыһыт иһэлээх-
пий иһэн кыра быһыһы уонна быраа-
тым олох хаалыһахтарын баһарбаттар,
атын да аймахтарым эһи хааларыт
сөбүлээбэттэр. Дойдубар барыһын дит-
эн Николай Васильевича быһа-баһы-
чы эһэн турабыт, онон хаалыһаһыт
1993 с. Николай Васильевич Шемяков
80 сааһын туолар үбүлүөһүгүгэр
ыһырыһыттарыгар бара сылдыһы-
тым. Ыһыахтара наһаа үчүтэй эһэ.
Оһиһуу, ас-уол арааһа элбөх эһэ.
Дыһыһыһаһа эһи бааллара. Куорат-
тан оһоом, сөнөөн урууку салайаач-
чыларга, Оһоон улуһуһуттан уонна
Бүлүүттэн делегациялар бааллара.
Бийиһи оройуонтан үһүө этиһит.
А.П.Романов, П.П.Флегонтов уонна
мин. Эдьигэһиһэр бийиһини наһаа
үчүгэйдик көрсүбүттэрэ, мин уонна
П.П.Флегонтов тал эһиппизин.

Балэмсэтэ ДЧЕЧЕБУТОВ.

Поздравляем родителей и их детей с 1 сентября!
Желаем успехов в учебе, счастья, благополучия!

Магазин "МОДНЫЕ ДЕТИ"

ПРЕДЛАГАЕТ ШИРОКИЙ
ВЫБОР ШКОЛЬНОЙ
ОДЕЖДЫ: САРАФАНЫ,
ЮБКИ, БЛУЗКИ, БАНТИКИ,
КЛАССИЧЕСКИЕ КОСТЮМЫ,
СОРОЧКИ, ГАЛЕТУКИ,
ЖИЛЕТЫ, СВИТЕРА, БРЮКИ,
ВЕТРОВКИ, КУРТКИ,
СПОРТИВНЫЕ КОСТЮМЫ,
а также повседневная
одежда (и для самых
маленьких!), рюкзаки,
обувь, канцелярия.

Ждем Вас по
адресу: ул. Карла
Маркса, 25.

ШИРОКИЙ ВЫБОР ШКОЛЬНОЙ ОДЕЖДЫ ДЛЯ ВСЕХ ВОЗРАСТОВ



Магазин "ТУДАРА"

ПРЕДЛАГАЕТ ШКОЛЬНУЮ
ОДЕЖДУ ДЛЯ
СТАРШЕКЛАССНИКОВ:
БЕЛЫЕ БЛУЗКИ, ЖИЛЕТЫ,
ПИДЖАКИ, ЮБКИ,
САРАФАНЫ, БРЮКИ,
КЛАССИЧЕСКИЕ КОСТЮМЫ,
СОРОЧКИ, ГАЛЕТУКИ,
БРЮКИ, ДЖИНСЫ,
СПОРТИВНЫЕ КОСТЮМЫ,
ВЕТРОВКИ, КУРТКИ,
а также повседневная
одежда и сумки!

Наш адрес:
ул. Лазарева, 8.

В наших магазинах оплату можно произвести пластиковой картой!

Чөл олох

Парасковья ПОПОВА, педагог
Журналистский союзный филиал

Хаймат бэцээккэ бэриллэр графика: 16 ч 00 м. Бэцээккэ бэрилиннэ: 16 ч 00 м. "Сага олох" редакционной-издательской холбоһукка 15.08.2011 с. офсетка бэчээттэннэ. Аадырыһа: 676670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Индекс: 54907. Хаймат нэһилээб устэ: олтуорунньукка, чаппырга уонна субботага таһар.



СОРУК ТУРДА – СҮӨНҮ АХСААНЫН АЧЧАППАТ

Улууспут дьоно-сэргэтэ! Бу "Россельхозбанк" тѳа
дьонутар аналлаах чэлчэтиилээх кредиттін тѳуана сатаан!

